

Torsdagen den 31 maj 2018

P8_TA(2018)0232

Försvare av kvinnors rättigheter i Saudiarabien

Europaparlamentets resolution av den 31 maj 2018 om situationen för kvinnorrättsförsvarare i Saudiarabien (2018/2712(RSP))

(2020/C 76/15)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Saudiarabien, särskilt resolutionen av den 11 mars 2014 om Saudiarabien, dess förbindelser med EU och dess roll i Mellanöstern och Nordafrika ⁽¹⁾, resolutionen av den 12 februari 2015 om fallet Raif Badawi ⁽²⁾ och resolutionen av den 8 oktober 2015 om fallet Ali Mohammed al-Nimr ⁽³⁾,
- med beaktande av att Sacharovpriset för tankefrihet och yttrandefrihet 2015 tilldelades den saudiske bloggaren Raif Badawi,
- med beaktande av uttalandet den 29 maj 2018 av talespersonen för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter om de arresteringar som nyligen skett i Saudiarabien, med godtyckliga gripanden och försvinnanden och utan korrekta rättsförfaranden, av Nawaf Talal Rasheed, en prins från al-Rashid-dynastin och son till den nu bortgångne poeten Nawaf Talal bin Abdul Aziz al-Rashid,
- med beaktande av uttalandet den 18 maj 2018 från högsta ledningen för statens säkerhet i Saudiarabien om arresteringen av sju misstänkta personer,
- med beaktande av det nya lagförslaget om förbud mot trakasserier, vilket godkännts av det saudiska Shurarådet den 28 maj 2018,
- med beaktande av konsekvenserna för de mänskliga rättigheterna, både på nationell och regional nivå, av de sanktioner som införts av Saudiarabien och andra länder mot Qatar, och rapporten om Gulfkrisens inverkan på de mänskliga rättigheterna, som offentliggjordes av FN:s högkommissariat för mänskliga rättigheter i december 2017,
- med beaktande av Saudiarabiens medlemskap i FN:s råd för mänskliga rättigheter och i FN:s kvinnokommission, liksom landets framtida medlemskap i kvinnokommissionens verkställande råd, som inleddes i januari 2019,
- med beaktande av det anförande som kommissionens ledamot Christos Stylianides höll på uppdrag av vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik vid Europaparlamentets debatt den 4 juli 2017 om valet av Saudiarabien som medlem av FN:s kvinnokommission,
- med beaktande av de avslutande iakttagelserna av den 9 mars 2018 av kommittén för avskaffande av diskriminering av kvinnor avseende den kombinerade tredje och fjärde periodiska rapporten om Saudiarabien ⁽⁴⁾,
- med beaktande av det gemensamma uttalandet om Saudiarabien som gjordes på uppdrag av ALQST, Gulfstaternas centrum för mänskliga rättigheter och Internationella federationen för mänskliga rättigheter (FIDH) vid det 69:e sammanträdet i FN:s kommitté för avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor den 7 mars 2018,
- med beaktande av FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor,
- med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter från 1966,
- med beaktande av den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter från 1966,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1948,

⁽¹⁾ EUT C 378, 9.11.2017, s. 64.

⁽²⁾ EUT C 310, 25.8.2016, s. 29.

⁽³⁾ EUT C 349, 17.10.2017, s. 34.

⁽⁴⁾ CEDAW/C/SAU/CO/3-4.

Torsdagen den 31 maj 2018

— med beaktande av EU:s riktlinjer om människorättsförvarare,

— med beaktande av artiklarna 135.5 och 123.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

- A. Sedan den 15 maj 2018 har de saudiska myndigheterna arresterat sju kvinnor – Loujain al-Hathloul, Aisha al-Mana, Madeha al-Ajrroush, Iman al-Nafjan, Aziza al-Youssef, Hessah al-Sheikh, Walaa al-Shubbar – och fyra män – Ibrahim Fahad al-Nafjan, Ibrahim al-Modeimigh, Mohammed al-Rabiah och Abdulaziz al-Meshaal – för deras kamp för kvinnors rättigheter. De gripna människorättsförvararna har därefter anklagats för att stödja verksamhet som bedrivs av utländska aktörer och rekrytera personer med ansvar för känsliga regeringsfrågor, samt för att ha gett pengar till utländska aktörer i syfte att destabilisera kungariket. Dessa aktivister är kända för sin kampanj mot förbudet för kvinnor att köra bil och sitt arbete för att avskaffa systemet med manligt förmyndarskap. De greps före det planerade upphävandet av förbudet för kvinnor att köra bil den 24 juni 2018.
- B. Madiha al-Ajrroush, Walaa al-Shubbar, Aisha al-Mana och Hessah al-Sheikh rapporteras ha släppts fria den 24 maj 2018.
- C. Fallet Loujain al-Hathloul är särskilt oroväckande, eftersom hon fördes från Abu Dhabi till Saudiarabien mot sin vilja i mars 2018, efter att ha deltagit vid ett sammanträde där Saudiarabien granskades av FN-kommittén för avskaffande av diskriminering av kvinnor. Hon fick reseförbud fram tills hon nyligen arresterades, och hålls nu isolerad enligt uppgifter från andra aktiver.
- D. Saudiarabien har vissa av de hårdaste restriktionerna för kvinnor, trots den senaste tidens statliga reformer som syftar till att främja kvinnors rättigheter i arbetslivet. Saudiarabiens politiska och sociala system är fortfarande odemokratiskt och diskriminerande. Kvinnor görs till andra klassens medborgare, ingen religions- och trosfrihet tillåts, landets många utländska arbetare diskrimineras allvarligt och alla med avvikande åsikter utsätts för hårda repressalier.
- E. Utredningen och arbetet i fallet pågår fortfarande, och det är svårt att få information om arresteringarna eftersom de saudiska myndigheterna endast lämnar ut begränsade uppgifter.
- F. Den 25 maj 2018 grep saudiska myndigheter den kända människorättsförvararen Mohammed al-Bajadi, en av grundarna av den förbjudna saudiska föreningen för medborgerliga och politiska rättigheter, som har anklagat säkerhetsstyrkorna för övergrepp.
- G. Några dagar efter det att människorättsförvararna arresterats, startade regeringstroga medier och plattformar för sociala medier en ondsint förtalskampanj mot människorättsförvararna och fördömde dem som "förrädare" som utgör ett hot mot statens säkerhet. Experter menar att denna förtalskampanj mot människorättsförvararna tyder på en avsikt att utfärda potentiellt mycket stränga straff.
- H. Det saudiska samhället förändras gradvis men kontinuerligt, och de saudiska myndigheterna har vidtagit ett antal åtgärder för att förbättra erkännandet av kvinnor som jämställda medborgare, till exempel genom att ge dem rätt att rösta i kommunalval, ge dem tillträde till det rådgivande Shurarådet och det nationella rådet för mänskliga rättigheter, upphäva förbudet för kvinnor att köra bil, och bevilja dem tillträde till offentliga idrottsevenemang.
- I. Reformagendan Vision 2030, som är tänkt att leda till en ekonomisk och social omvandling av landet på basis av kvinnors egenmakt, bör vara en verklig möjlighet för saudiska kvinnor att bli myndighetsförklarade, vilket är absolut nödvändighet för att de fullt ut ska kunna åtnjuta sina rättigheter enligt konventionen om avskaffande av all slags diskriminering. Den senaste vågen av gripanden av personer som kämpar för kvinnors rättigheter verkar strida mot detta mål och kan avleda uppmärksamheten från reformagendan.
- J. Saudiarabiens kronprins Mohammed bin Salman al-Saud har erbjudit retoriskt stöd till reformerna för kvinnors rättigheter, särskilt under sin rundtur i Europa och Förenta staterna, men dessa reformer har hittills varit begränsade, och systemet med manligt förmyndarskap, de mest allvarliga hindret för kvinnors rättigheter, har i stort sett förblivit oförändrat. Dessutom har kronprinsen låtit omfattande angrepp riktas mot framstående aktivister, advokater och människorättsförvarare, som intensifierats sedan han började befästa sin kontroll över landets säkerhetsinstitutioner.

Torsdagen den 31 maj 2018

- K. Saudiarabien har en rad diskriminerande lagar, särskilt de rättsliga bestämmelser som rör personlig status, situationen för kvinnliga arbetstagare med invandrarbakgrund, civilståndslagen, arbetslagen, medborgarskapslagen och systemet med manligt förmyndarskap, som gör att kvinnor endast kan åtnjuta de flesta av sina rättigheter enligt konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor om de har tillstånd av en manlig förmyndare.
- L. Saudiarabien har en aktiv grupp online-människorättsförsvarare och det högsta antalet twitteranvändare i Mellanöstern. Saudiarabien finns med på Reportrar utan gränser lista över "internets fiender" på grund av censuren av saudiska medier och internet, och på grund av bestraffningen av personer som kritiserar landets regering eller religionen. Yttrandefrihet och press- och mediefrihet, både på och utanför nätet, är avgörande förutsättningar och katalysatorer för demokratisering och reformer och fungerar som en nödvändig kontroll av makten. 2015 års Sacharovpristagare, Raif Badawi, är fortfarande fängslad enbart för att fredligt ha uttryckt sina åsikter.
- M. Saudiarabiens FN-index för mänsklig utveckling för 2015 är 0,847, vilket placerar landet på plats 38 av 188 länder och territorier. Saudiarabiens jämställdhetsindex enligt FN-värdet är 0,257, vilket betyder 50:e plats bland 159 länder i 2015 års index. Saudiarabien rankas på 138:e plats av 144 länder i jämställdhetsrapporten "Global Gender Gap Report" 2017 som publicerats av Världsekonomiskt forum.
- N. Saudiarabiens allmänna reservationer till konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor strider enligt kommittén för avskaffande av diskriminering av kvinnor mot konventionens syfte och mål och är otillåten enligt artikel 28. Saudiarabien utfäste sig att upprätthålla högsta möjliga standarder för främjande och skydd av mänskliga rättigheter när landet 2013 med framgång ansökte om medlemskap i FN:s råd för mänskliga rättigheter.
1. Europaparlamentet uppmanar de saudiska myndigheterna att sätta stopp för alla former av trakasserier, även på rättslig nivå, mot Eman al-Nafjan, Aziza al-Youssef, Loujain al-Hathloul, Aisha al-Mana, Madeha al-Ajrourh, Hessah al-Sheikh, Walaa al-Shubbar, Mohammed al-Rabiah och Ibrahim al-Modeimigh, liksom mot alla övriga människorättsförsvarare i landet, så att de kan utföra sitt arbete utan orättfärdiga hinder och utan rädsla för repressalier.
 2. Europaparlamentet fördömer det fortsatta förtrycket mot människorättsförsvarare i Saudiarabien, inbegripet försvarare av kvinnors rättigheter. Det undergräver trovärdigheten för reformprocessen i landet. Parlamentet uppmanar Saudiarabiens regering att omedelbart och villkorslöst frigge alla människorättsförsvarare och andra samvetsfångar som gripits och dömts enbart för att de har utövat sin rätt till yttrandefrihet och arbetat fredligt för de mänskliga rättigheterna. Parlamentet protesterar mot den fortsatta, systematiska diskrimineringen av kvinnor och flickor i Saudiarabien.
 3. Europaparlamentet hyllar de saudiska kvinnor och kvinnorrättsförsvarare som försöker bekämpa orättvis och diskriminerande behandling, och dem som försvarat mänskliga rättigheter trots alla svårigheter de tvingats utstå.
 4. Europaparlamentet välkomnar löftet att häva förbudet för kvinnor att köra bil inom kungariket som en del av agendan och visionerna för 2030.
 5. Europaparlamentet betonar att behandlingen av alla som hålls frihetsberövade och fängslade, även människorättsförsvarare, måste uppfylla de villkor som anges i FN:s principer till skydd för alla personer som på något sätt är frihetsberövade eller fängslade, som antogs genom FN:s generalförsamlings resolution 43/173 den 9 december 1988.
 6. Europaparlamentet konstaterar att internationella fordonsföretag, särskilt de som är baserade i EU, redan har börjat med könsriktad reklam innan förbudet för kvinnor att köra bil har upphävts.
 7. Europaparlamentet är djupt oroat över förekomsten av könsrelaterat våld i Saudiarabien, som fortfarande är underrapporterat och odokumenterat, och som motiveras med skäl som att kvinnorna måste hållas i styr under manligt förmyndarskap. Parlamentet uppmanar med kraft de saudiska myndigheterna att anta övergripande lagstiftning för att specifikt definiera och kriminalisera alla former av könsrelaterat våld mot kvinnor, i synnerhet våldtäkt, inbegripet våldtäkt inom äktenskapet, sexuellt tvång och sexuellt ofredande, och att undanröja alla hinder för kvinnors tillgång till rättslig prövning.
 8. Europaparlamentet är bestört över systemet med manligt förmyndarskap, varigenom tillstånd av en manlig förmyndare fortfarande krävs på ett antal områden, bland annat för internationella resor, tillgång till hälso- och sjukvård, val av bosättningsort, äktenskap, inlämnande av klagomål till rättsväsendet, rätt att lämna statliga kvinnojourer och rätt att lämna förvarsheter. Parlamentet understryker att detta system är ett uttryck för det djupt rotade patriarkala system som styr landet.

Torsdagen den 31 maj 2018

9. Europaparlamentet uppmanar de saudiska myndigheterna att se över lagen om föreningar och stiftelser från december 2015, för att göra det möjligt för kvinnliga aktivister att organisera sig och arbeta fritt och självständigt utan otillbörlig inblandning från myndigheternas sida. Parlamentet vädjar även om en översyn av lagen mot terrorism, lagen mot it-brottslighet och lagen om press och publikationer, som ofta används för att åtala människorättsförfarare, och önskar att alla diskriminerande bestämmelser inom rätts-systemet ses över.
10. Europaparlamentet uppmanar de saudiska myndigheterna att ratificera den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, häva de reservationer som gjorts till konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor och att ratificera denna konventions fakultativa protokoll så att saudiska kvinnor fullt ut kan åtnjuta de rättigheter som fastställs i konventionen, samt att sätta stopp för barnäktenskap, tvångsäktenskap och bestämmelser om obligatorisk klädsel för kvinnor. Parlamentet uppmanar med kraft Saudiarabien att rikta en stående inbjudan till alla specialförfaranden i FN:s råd för mänskliga rättigheter att besöka landet.
11. Europaparlamentet uppmanar de saudiska myndigheterna att tillåta oberoende press och oberoende medier, och att garantera yttrandefrihet, föreningsfrihet och rätten att delta i fredliga sammankomster för alla invånare i Saudiarabien. Parlamentet fördömer våld mot människorättsförfarare och demonstranter som demonstrerar fredligt, och betonar att fredliga kampanjer för grundläggande juridiska rättigheter eller kritiska kommentarer på sociala medier är uttryck för en oundgänglig rättighet. Parlamentet uppmanar med kraft de saudiska myndigheterna att avskaffa restriktioner för människorättsförfarare som hindrar dem från att tala fritt på sociala medier och till internationella medier.
12. Europaparlamentet påminner om att Saudiarabien valdes in i FN:s kvinnokommission med stöd av vissa EU-medlemsstater.
13. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden/den höga representanten, Europeiska utrikestjänsten och medlemsstaterna att säkerställa ett fullständigt genomförande av EU:s riktlinjer om människorättsförfarare, och att utöka sitt skydd och stöd för människorättsförfarare, särskilt kvinnliga människorättsförfarare.
14. Europaparlamentet uppmanar EU att lägga fram en resolution om situationen för människorättsförfarare i Saudiarabien nästa gång FN:s råd för mänskliga rättigheter samlas. Parlamentet uppmanar EU att vid nästa sammanträde i FN:s råd för mänskliga rättigheter och i FN:s kvinnokommission ta upp frågan om medlemskap för länder med en problematisk människorättsituation, även när det gäller respekten för kvinnors rättigheter och jämställdheten. EU uppmanas att föreslå till FN:s råd för mänskliga rättigheter att utse en särskild rapportör för mänskliga rättigheter i Saudiarabien.
15. Europaparlamentet uppmanar EU att inkludera en diskussion om mänskliga rättigheter, särskilt situationen för kvinnliga människorättsförfarare, som en stående punkt på dagordningen för det årliga toppmötet mellan EU och Gulfstaternas samarbetsråd, liksom andra bilaterala och multilaterala forum. Parlamentet uppmanar rådet att överväga att införa riktade åtgärder mot personer som är ansvariga för allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Parlamentet noterar att reglerna för tilldelning av Chaillotpriset för främjande av mänskliga rättigheter inom regionen för Gulfstaternas samarbetsråd begränsar möjligheten att ansöka till dem som är lagligen registrerade och aktivt deltar i en "konstruktiv dialog med myndigheterna".
16. Europaparlamentet uppmanar Europeiska utrikestjänsten och kommissionen att aktivt stödja grupper i det civila samhället och enskilda personer som försvarar mänskliga rättigheter i Saudiarabien, bland annat genom anordnande av besök i fängelser, övervakning av rättegångar och offentliga uttalanden.
17. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden/den höga representanten, Europeiska utrikestjänsten och medlemsstaterna att fortsätta att föra en dialog med Saudiarabien om mänskliga rättigheter, grundläggande friheter och landets oroande roll i regionen. Parlamentet uttrycker sin beredvillighet att föra en konstruktiv och öppen dialog med de saudiska myndigheterna, inklusive parlamentariker, om genomförandet av landets internationella åtaganden avseende mänskliga rättigheter. Parlamentet efterlyser ett utbyte av sakkunskap avseende rättsväsen och juridiska frågor, för att stärka skyddet av individens rättigheter i Saudiarabien.
18. Europaparlamentet uppmanar de saudiska myndigheterna att se till att Raif Badawi inte utsätts för ytterligare spöstraff, och att omedelbart och villkorslöst försätta honom på fri fot, eftersom han betraktas som en samvetsfånge som gripits och dömts enbart för att han utövat sin rätt till yttrandefrihet. Parlamentet uppmanar EU att fortsätta att ta upp hans fall vid alla tänkbara kontakter på hög nivå.
19. Europaparlamentet uppmanar de saudiska myndigheterna att införa ett moratorium för tillämpningen av dödsstraff, som ett steg mot dess avskaffande. Parlamentet vill se en översyn av alla dödsdomar för att kontrollera att rättegångarna i dessa fall följt internationella normer.

Torsdagen den 31 maj 2018

20. Europaparlamentet uppmanar de saudiska myndigheterna att sätta stopp för all uppvigling till hat och diskriminering mot religiösa minoriteter, och mot alla andra individer och grupper som utsätts för kränkningar av sina mänskliga rättigheter av Saudiarabien, inklusive utländska medborgare från länder i andra regioner.

21. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Europeiska utrikestjänsten, FN:s generalsekreterare, FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, kvinnokommissionen, FN:s människorättsråd, hans majestät kung Salman bin Abdulaziz al-Saud och kronprins Mohammed bin Salman al-Saud, Konungariket Saudiarabiens regering samt generalsekreteraren vid Konungariket Saudiarabiens centrum för nationell dialog.
